

Wrocław, 2 marca 2017 r.

mgr Dominika Kuźnicka
Katedra Prawa Konstytucyjnego
Wydział Prawa, Administracji i Ekonomii
Uniwersytetu Wrocławskiego

**Zasady zaliczenia oraz program ćwiczeń z przedmiotu „Prawo Konstytucyjne” Niestacjonarne
Studia Prawa grupa 1 i 2 – II semestr**

Szanowni Studenci,

w niniejszym dokumencie znajdziecie szczegółowy program ćwiczeń z przedmiotu „Prawo Konstytucyjne” opracowany w oparciu o Sylabus zatwierdzony przez Waszego egzaminatora i wykładowcę. Ćwiczenia prowadzone na uczelni wyższej mają przede wszystkim na celu przygotowanie Was w najszerszym możliwym zakresie do egzaminu końcowego oraz wykonywania zawodu zgodnego z kierunkiem studiów. Jednocześnie ćwiczenia te nie przyniosą spodziewanego rezultatu, jeżeli nie będziecie się do nich rzetelnie przygotowywać samodzielnie. W związku z tym materiał został podzielony na dwie części:

- A. **Samodzielna praca studenta.** To część materiału, którą musisz poznać i opanować przed rozpoczęciem ćwiczeń, tak aby móc wziąć w nich aktywny udział. Z reguły otrzymasz polecenie, aby przygotować na podstawie przeczytanego materiału krótką wypowiedź pisemną, którą następnie będziesz musiał zreferować na forum grupy. Rzetelnie przygotowując się do ćwiczeń ułatwisz sobie oraz Kolegom i Koleżankom pracę podczas ćwiczeń. Jeśli tego nie zrobisz utrudnisz realizację programu, spowolnisz dyskusję i rozwiązywanie zleconych podczas ćwiczeń zadań, uniemożliwisz omówienie najciekawszych i najtrudniejszych zagadnień. Inaczej mówiąc: tracisz cenny czas nie tylko własny. Ponadto możesz również zostać wezwany do zaliczenia nieopanowanego materiału na konsultacjach pod rygorem nieotrzymania pozytywnej oceny z zimowego programu ćwiczeń.

Zakres materiału oraz zadania, które będziesz zobowiązany przygotować na zajęcia, znajdziesz w tym dokumencie.

- B. **Praca na ćwiczeniach.** Ćwiczenia odbywają się zgodnie z ustalonym harmonogramem, który bieżąco wyświetla się na Twoim koncie USOS (możesz go również zsynchronizować ze swoim kalendarzem osobistym, instrukcja znajduje się na stronie internetowej Wydziału). Zagadnienia będą omawiane zgodnie z rozpisany poniżej programem. Podczas ćwiczeń możesz korzystać z własnych notatek, materiałów źródłowych, aktów prawnych zarówno w wersji tradycyjnej jak i elektronicznej. Jednocześnie zalecam korzystanie z aktów normatywnych w formie tradycyjnej. Ułatwi to robienie notatek, zakreślanie omówionych artykułów oraz bieżące śledzenie dyskutowanych zagadnień.

Na zajęciach możesz korzystać z wspomnianych wyżej źródeł. Konieczne jest jednak, abyś zapoznał się z nimi przed ich rozpoczęciem, poznał ich treść i systematykę, tak abyś z łatwością się po nich poruszał i wyszukiwał informację.

Do zagadnień, których nie zdążymy omówić na danych zajęciach już nie wrócimy, w związku z tym konieczne będzie ich samodzielne opanowanie.

Zasady oceniania z przedmiotu „Prawo konstytucyjne” Niestacjonarne Studia Prawa grupa 1 i 2 w semestrze letnim roku akademickiego 2016/2017

Studenci w trakcie roku akademickiego będą otrzymywali punkty zarówno za uczestnictwo w zajęciach jak i podejmowane przez nich osiągnięcia. Każdy student będzie mógł uzyskać w trakcie semestru 110 punktów (suma bazowa) i dodatkowo 25 punktów za wykonanie zadań specjalnych. Punkty będzie można uzyskać w następujący sposób:

- Obecność na zajęciach – za każdą obecność 2 punkty, łącznie 20 punktów
- Aktywność na zajęciach – maksymalnie 1 punkt w ciągu jednych zajęć, łącznie 10 punktów
- Prace domowe- maksymalnie 10 punktów, student może oddać maksymalnie 2 prace w trakcie semestru, za każdą z zadanych prac będzie można uzyskać 5 punktów
- Kartkówka – 15 punktów, 10 pytań testowych jednokrotnego wyboru, jedno pytanie otwarte
- Kolokwium – 30 punktów, 20 pytań testowych jednokrotnego wyboru, dwa pytania otwarte
- Opracowanie zagadnień egzaminacyjnych- maksymalnie 5 punktów za jedno zagadnienie, student może oddać maksymalnie 5 opracowanych zagadnień

Ocena semestralna, będzie uzależniona od ilości uzyskanych punktów zgodnie z poniższą skalą ocen:

- 70-75 punktów- dostateczny
- 76-80 punktów- dostateczny+
- 81-90 punktów – dobry
- 91-98 punktów – dobry+
- Od 99 punktów – bardzo dobry

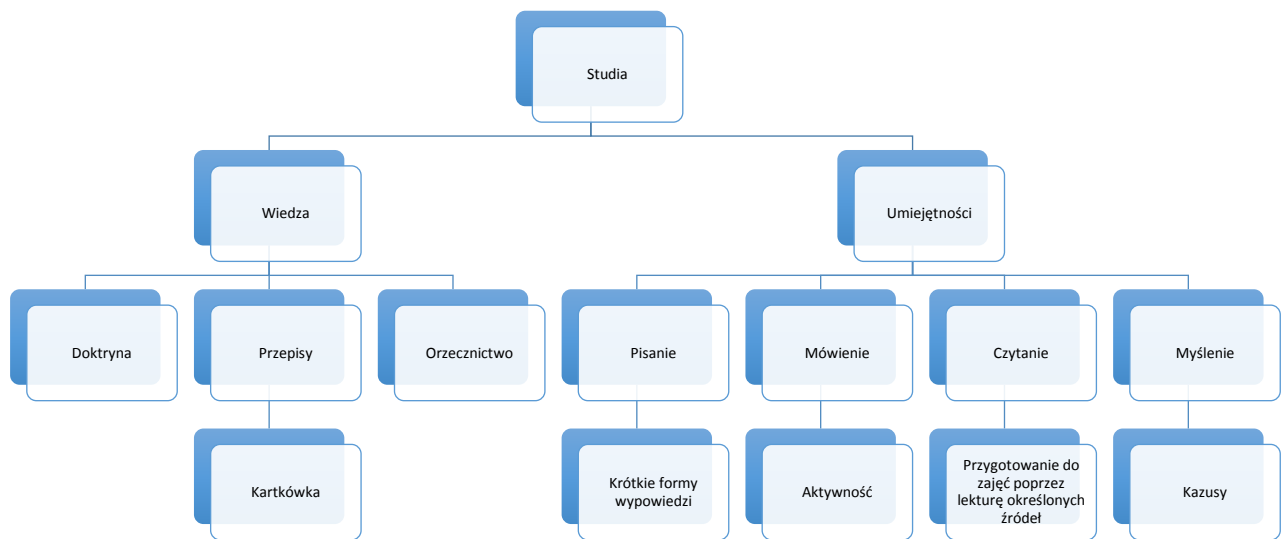
Ponadto studenci, którzy wyrażą taką chęć będą mogli oddać dodatkowe prace:

1. Rozwiązanie przypadku **lub** napisanie artykułu naukowego (objętość 6-8 stron maszynopisu) na wybrany temat zgodnie z zakresem materiału przerabianego na zajęciach w II semestrze– 15 punktów
2. Napisanie opinii prawnej (objętość 10-12 stron) na zadany temat – zadanie można wykonać w grupach maksymalnie 3-osobowych – 15 punktów

Punkty za zadania dodatkowe zostaną doliczone indywidualnie studentowi i wpłyną na jego ogólną punktację i wysokość oceny.

Prace pisemne (kazus, artykuł, opinia prawna, opracowane zagadnienia) będą przyjmowane do zakończenia przedostatnich zajęć w semestrze.

Końcowa ocena stanowić będzie średnią arytmetyczną ocen uzyskanych w I i II semestrze. Jeżeli ocena będzie się wahała przeważające znaczenie będzie miała ocena z II semestru.

PROPONOWANA LITERATURA PODSTAWOWA

Poniżej znajdziesz spis proponowanej literatury podstawowej. Nie musisz kupować wszystkich poniższych pozycji. Możesz wybrać te, które są dla Ciebie najbardziej przystępne.

- 1) „Prawo konstytucyjne”, B. Banaszak, Warszawa 2016;
- 2) „Polskie prawo konstytucyjne. Zarys wykładu”, L. Garlicki, wyd. 16
- 3) „Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej: komentarz”, B. Banaszak, Warszawa 2012 r.;
- 4) „Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 roku. Komentarz” (T. I-V), Warszawa 1999 r., 2001 r., 2003 r., 2005 r., 2007 r.,
- 5) „Konstytucja RP. Komentarz” M. Safjan (red.), 2016 r.

AKTY PRAWNE

Podstawowym aktem prawnym niezbędnym w trakcie ćwiczeń będzie Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Ponadto podczas niektórych zajęć konieczne będzie korzystanie również z innych aktów prawnych. Pamiętaj, aby zawsze posiadać aktualne teksty ustaw. Znajdziesz je na stronie www.isap.sejm.gov.pl oraz www.dziennikiurzedowe.gov.pl. Koniecznie pobieraj teksty ujednoliczone, a nie jednolite!

RAMOWY PROGRAM ĆWICZEŃ

1. Instytucje demokracji bezpośredniej w Polsce
2. Partie polityczne w Polsce. System partyjny. Lobbying
3. Prawa i obowiązki parlamentarzysty
4. Funkcjonowanie i organizacja Sejmu i Senatu
5. Kompetencje Prezydenta związane z funkcjonowaniem rządu

6. Sądy powszechne. Prokuratura
7. Skarga konstytucyjna
8. Stany nadzwyczajne
9. Obywatelstwo polskie
10. Kolokwium i omówienie prac pisemnych

KONTAKT

W razie pytań, wątpliwości bądź problemów z prawem konstytucyjnym lub organizacją ćwiczeń zapraszam do kontaktu:

- w terminie i w godzinach konsultacji (ich aktualny wykaz znajduje się na mojej stronie osobistej) w gabinecie 519 w budynku A

-e-mailem na adres dominika.kuznicka@uwr.edu.pl jedynie za pomocą konta wydziałowego. Zastrzegam sobie możliwość nieodpowiadania na anonimowe wiadomości. W sprawach organizacyjnych dotyczących całej grupy proszę o kontakt starostę grupy bądź inną wyznaczoną osobę.

SZCZEGÓŁOWY PROGRAM ĆWICZEŃ

Zajęcia nr 1

Program ćwiczeń:

1. Organizacja ćwiczeń
2. Zasada społeczeństwa obywatelskiego
3. Pojęcie i geneza demokracji bezpośredniej
4. Instytucje demokracji bezpośredniej na świecie
5. Instytucje demokracji bezpośredniej w Polsce

Literatura:

1. M. Jabłoński, *„Rola i znaczenie instytucji demokracji bezpośredniej we współczesnym państwie”*, M. Jabłoński (red.), *Instytucje demokracji bezpośredniej w praktyce*, Wrocław 2016 r., [publikacja dostępna w Bibliotece Cyfrowej](#)
2. B. Banaszak, *„Prawo konstytucyjne”*, 2016 r. str. 243-269
Lub
3. L. Garlicki, *„Polskie prawo konstytucyjne. Zarys wykładu”*, Warszawa 2016 r., str. 82-87; 204-214

Akty prawne:

1. Konstytucja RP z dnia 2 kwietnia 1997 r.
2. Ustawa z dnia 14 marca 2003 r. o referendum ogólnokrajowym
3. Ustawa z dnia 24 czerwca 1999 r. o wykonywaniu inicjatywy ustawodawczej przez obywateli

Orzecznictwo:

1. Wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 27 maja 2003 r. K 11/03

Praca własna studenta

Przeczytaj wskazane orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego i sporządź z niego streszczenie wskazując argumentacje uczestników postępowania, najważniejsza wnioski jakie wysnuł Trybunał oraz konsekwencje jakie powstały po wydaniu wyroku (maksymalnie 4 strony maszynopisu, pracę należy oddać najpóźniej na kolejnych zajęciach).

Zajęcia nr 2

Program ćwiczeń:

1. Pojęcie partii politycznej i systemu partyjnego
2. Prawna regulacja sytuacji partii politycznych
3. Grupy interesów

Literatura:

1. R. Piotrowski, „Demokracja a finansowanie partii politycznych w świetle Konstytucji RP”, Studia Iuridica Lublensesia 2014 nr 22, - [link](#)
2. B. Banaszak, „Prawo konstytucyjne”, 2016 r. str. 232-243

Akty prawne:

1. Konstytucja RP
2. Ustawa z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa
3. Ustawa z dnia 27 czerwca 1997 r. o partiach politycznych

Orzecznictwo:

1. Wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 27 maja 2003 K 11/03

Inne źródła:

1. Czy możliwy jest przejrzysty lobbings? Raport o potrzebie lepszych regulacji i dobrych praktyk działalności lobbingsowej - [link](#)

Praca własna studenta

Napisz krótki esej na temat prawnych i etycznych aspektów działalności lobbingowej opierając się na wskazanym raporcie (maksymalnie 3 strony maszynopisu, pracę należy oddać na następnych zajęciach).

Zajęcia nr 3

Program ćwiczeń:

1. Mandat przedstawicielski
2. Immunitet parlamentarny
3. Prawa i obowiązki przedstawiciela

Literatura:

1. B. Budka, *Tajemnica poselska i senatorska*, Monitor Prawniczy 2015 nr 5 - [link](#)
2. B. Banaszak, „*Prawo konstytucyjne*”, 2016 r. str. 328-350
Lub
3. L. Garlicki, „*Polskie prawo konstytucyjne. Zarys wykładu*”, Warszawa 2016 r., str. 249-260

Akty prawne:

1. Konstytucja RP
2. Ustawa z dnia 9 maja 1996 r. o wykonywaniu mandatu posła i senatora
3. Uchwała Sejmu RP z dnia 17 lipca 1998 r. Zasady Etyki Poselskiej

Orzecznictwo:

Wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 21 kwietnia 2016 K 2/14

Praca własna studenta

Dokonaj krótkiej analizy statusu posła i senatora (maksymalnie 3 strony maszynopisu, praca powinna zostać oddana na następne zajęcia)

Zajęcia nr 4

Program ćwiczeń:

1. Kartkówka
2. Organizacja i funkcjonowanie Sejmu
3. Organizacja i funkcjonowanie Senatu

Literatura:

1. J. Jaskiernia: Wpływ integracji z Unią Europejską na funkcję ustawodawczą Sejmu RP, „Studia Prawnicze” nr 3/2006
2. B. Banaszak, „Prawo konstytucyjne”, 2016 r. str. 457-487
Lub
3. L. Garlicki, „Polskie prawo konstytucyjne. Zarys wykładu”, Warszawa 2016 r., str. 217-261

Akty prawne:

1. Konstytucja RP
2. Regulamin Sejmu
3. Regulamin Senatu

Orzecznictwo:

1. Opinia L. Garlickiego U 10/92¹ (zakres regulaminowej autonomii parlamentu)

Praca własna studenta

Zapoznaj się ze sprawozdaniem stenograficznym z ostatniego posiedzenia Sejmu i wskaż, czy popełniono błędy formalne opierając się na Regulaminie Sejmu. Opisz swoje wątpliwości związane z przebiegiem posiedzenia (maksymalnie 3 strony maszynopisu).

Zajęcia nr 5

Program ćwiczeń:

1. Kompetencje Prezydenta związane z funkcjonowaniem rządu

Literatura:

1. B. Opaliński, *Rozdzielenie kompetencji władzy wykonawczej między Prezydenta RP oraz Radę Ministrów*, Warszawa 2012
2. B. Banaszak, „Prawo konstytucyjne”, 2016 r. str. 510-513
Lub
3. L. Garlicki, „Polskie prawo konstytucyjne. Zarys wykładu”, Warszawa 2016 r., str. 304-312

Akty prawne:

1. Konstytucja RP

Zajęcia nr 6

Program ćwiczeń:

1. Pojęcie władzy sądowniczej i wymiaru sprawiedliwości
2. Konstytucyjne zasady wymiaru sprawiedliwości
3. System organów wymiaru sprawiedliwości

4. Trybunały
5. Krajowa Rada Sądownictwa
6. Prokuratura

Literatura:

1. Anna Gerecka-Żołyńska, *Niezależność prokuratury i prokuratorów – nowe rozwiązania na tle dotychczasowych kontrowersji (uwagi w związku z ustawą z 28 stycznia 2016 r. – prawo o prokuraturze)* – [artykuł dostępny online](#)
2. B. Banaszak, „Prawo konstytucyjne”, 2016 r. str. 537-571
Lub
3. L. Garlicki, „Polskie prawo konstytucyjne. Zarys wykładu”, Warszawa 2016 r., str. 402-430

Akty prawne:

1. Konstytucja RP
2. Ustawa prawo o prokuraturze
3. Ustawa o Sądzie Najwyższym
4. Ustawa o Trybunale Konstytucyjnym

Inne źródła:

Raport z badań FOR „Niezależność polskiego sądownictwa” – [dostęp online](#)

Zajęcia nr 7

Program ćwiczeń:

1. Podstawy wniesienia skargi konstytucyjnej
2. Postępowanie ze skargą konstytucyjną
3. Skutki wyroku

Literatura:

1. S. Jarosz- Żukowska, „Prawo do skargi konstytucyjnej – stan obecny i postulaty de lege ferenda” [w] M. Jabłoński (red.), „Realizacja i ochrona konstytucyjnych wolności i praw jednostki w polskim porządku prawnym”, Wrocław 2014 – [dostępne w repozytorium cyfrowym Uniwersytetu Wrocławskiego](#)
2. B. Banaszak, „Prawo konstytucyjne”, 2016 r. str. 396-407
Lub
3. L. Garlicki, „Polskie prawo konstytucyjne. Zarys wykładu”, Warszawa 2016 r., str. 421-425

Akty prawne:

1. Konstytucja RP
2. Ustawa o Trybunale Konstytucyjnym

Praca własna studenta

Opierając się na [statystykach](#) prowadzonych przez Trybunał Konstytucyjny, przeanalizuj, w jakich sprawach wnoszone są skargi konstytucyjne i w jaki sposób są rozstrzygane

Zajęcia nr 8

Program ćwiczeń:

1. Istota instytucji stanów nadzwyczajnych
2. Zasady konstytucyjne
3. Stan wojenny
4. Stan wyjątkowy
5. Stan klęski żywiołowej

Literatura:

1. M. Safjan, Komentarz do art. 228-234
2. L. Garlicki, „Polskie prawo konstytucyjne. Zarys wykładu”, Warszawa 2016 r., str. 454-474

Akty prawne:

1. Konstytucja RP
2. Ustawa z dnia 21 czerwca 2002 r. o stanie wyjątkowym
3. Ustawa z dnia 18 kwietnia 2002 r. o stanie klęski żywiołowej
4. Ustawa z dnia 29 sierpnia 2002 r. o stanie wojennym oraz o kompetencjach Naczelnego Dowódcy Sił Zbrojnych i zasadach jego podległości konstytucyjnym organom Rzeczypospolitej Polskiej

Orzecznictwo:

Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 kwietnia 2006 r. III KK 339/05

Inne źródła:

[Narodowy Program Ochrony Infrastruktury Krytycznej](#)

Praca własna studenta

Przeczytaj dwa komentarze do tego samego artykułu Konstytucji z zakresu omawianego na zajęciach i wskaż różnice i podobieństwa w opisywaniu stanu prawnego dwóch autorów (maksymalnie 3 strony maszynopisu).

Zajęcia nr 9

Program ćwiczeń:

1. Pojęcie obywatelstwa
2. Podstawowe zasady ustawodawstwa o obywatelstwie polskim
3. Nabycie obywatelstwa
4. Utrata obywatelstwa

Literatura:

1. M. Jabłoński, „Obywatelstwo RP i obywatelstwo UE na płaszczyźnie realizacji podstawowych praw jednostki”, M. Jabłoński (red.) „Współczesne koncepcje ochrony wolności i praw podstawowych” Wrocław 2013 r. - [publikacja dostępna on-line w bibliotece cyfrowej Uniwersytetu Wrocławskiego](#)
2. B. Banaszak, „Prawo konstytucyjne”, 2016 r. str. 351-362
Lub
3. L. Garlicki, „Polskie prawo konstytucyjne. Zarys wykładu”, Warszawa 2016 r., str. 116-117

Akty prawne:

1. Konstytucja RP
2. Ustawa z dnia 2 kwietnia 2009 r. o obywatelstwie polskim

Orzecznictwo:

1. Wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 18 stycznia 2012 r., sygn. akt Kp 5/09

Praca własna studenta

Sangeeta Kapil podaje się za obywatelkę Syrii, która prawdopodobnie przybyła do Polski w październiku 2010 r. i od tamtej pory przebywa w azylu dla uchodźców we Wrocławiu. Sangeeta podkreśla w swoich opowieściach, że od 2010 r. nie opuszczała terytorium Polski, a w międzyczasie urodziła dziecko będące obywatelem Polski. Sangeeta wciąż ubiega się o status uchodźcy, który powinna otrzymać w ciągu miesiąca (spełnia wszystkie przesłanki). Czy Sangeeta może złożyć wniosek o nadanie obywatelstwa? Jeśli tak wypełnij odpowiedni wniosek (zmyślając pozostałe dane), jeśli nie – uzasadnij swoje stanowisko.

Zajęcia nr 10

Program ćwiczeń:

1. Kolokwium
2. Omówienie prac pisemnych

Wykaz zagadnień do opracowania w ramach programu ćwiczeń:

1. Pojęcie obywatelstwa
2. Sposoby nabycia obywatelstwa polskiego
3. Instytucja skargi konstytucyjnej i skutki jej rozpatrzenia przez Trybunał Konstytucyjny
4. Instytucje demokracji bezpośredniej
5. Referendum w prawie polskim
6. Obywatelska inicjatywa ustawodawcza
7. Zasada społeczeństwa obywatelskiego w świetle Konstytucji RP
8. Zasada decentralizacji władzy publicznej
9. Zasada pluralizmu politycznego
10. Ograniczenia zasady pluralizmu politycznego w Konstytucji RP
11. Pojęcie i rola partii politycznych
12. Pojęcie i rodzaje systemów partyjnych
13. Zasady tworzenia partii politycznych w Polsce
14. Finansowanie partii politycznych
15. Status prawny posła i senatora
16. Immunitet parlamentarny
17. Organy Sejmu
18. Autonomia parlamentu
19. Zwyczaj parlamentarny
20. Wpływ przystąpienia Polski do Unii Europejskiej na organizację pracy Sejmu i Senatu
21. Komisja śledcza
22. Organy Senatu
23. Funkcje głowy państwa w RP
24. Prerogatywy prezydenta RP
25. Współdziałanie prezydenta RP z Radą Ministrów
26. Pojęcie władzy sądowniczej i wymiaru sprawiedliwości
27. Sąd krajowy jako sąd wspólnotowy
28. Ustrój sądów w RP
29. SN a NSA
30. Konstytucyjne zasady wymiaru sprawiedliwości
31. Prokuratura i jej ustrój
32. Instytucjonalizacja działalności tzw. „grup interesów” w polskim prawie konstytucyjnym
33. Stany nadzwyczajne w RP

W razie pytań bądź wątpliwości zachęcam do kontaktu.

Pozdrawiam,

Dominika Kuźnicka